

راهبرد ژئواستراتژیک لی کوان یو در توسعه پایدار

علیرضا احدنژاد^۱، سروش امیری *^۲ میرابراهیم صدیق^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۰۶

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۰۴

چکیده: این مقاله ابتدا با رویکرد نظری خود، در زمینه نقش و اهمیت جایگاه راهبرد لی کوان یو در کمک به توسعه می‌پردازد؛ سپس شرایط و بسترهای اجتماعی و اقتصادی در روند شکل‌گیری دولت توسعه‌گرا را نشان می‌دهد. معمار بزرگ اصلاحات اقتصادی سنگاپور "لی کوان یو" لقب گرفته زمانی که وی در سال ۱۹۵۹ زمام حکومت را در دست گرفت درآمد سرانه سنگاپور معادل ۴۰۰ دلار بود، ولی هنگام کناره‌گیری از قدرت در سال ۱۹۹۰ این رقم به ۱۲۰۰۰ دلار رسانیده بود. این مقاله با استفاده از روش توصیفی و تحلیلی درصدد است به تبیین چرایی و چگونگی راهبرد ژئواستراتژیک لی کوان یو در توسعه پایدار بپردازد. بر اساس یافته‌های این پژوهش مهم‌ترین نتایج راهبرد لی کوان یو-انسجام ملی؛- تثبیت اقتدار حکومت برای ایجاد قوانین و روش‌های کمک به دستیابی به تحول؛- غلبه بر فساد؛- تحول در آموزش و پرورش؛ - امکانات کسب و کار؛- جذب سرمایه‌گذاری خارجی؛- نهضت اقتصادی؛- ایجاد یک جامعه برخوردار از عدالت اجتماعی؛- نهضت صنعتی؛- قدرت رسانه‌ها؛- انتشار گسترده محصولات، است.

واژگان اصلی: سنگاپور، استراتژی، پویایی اقتصاد، دولت توسعه‌گرا، قدرت.

^۱ دانشجوی دکتری علوم سیاسی، گروه علوم سیاسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

ahad.reza73@gmail.com

^۲ دانشیار گروه روابط بین الملل، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران (نویسنده مسوول).

suroush.jnu@gmail.com

^۳ استادیار گروه حقوق و علوم سیاسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

e.seddigh@gmail.com

مقدمه

غیر از کشورهای غربی که شرایط تاریخی و اجتماعی آن‌ها در قرن نوزدهم، سبب فراهم شدن بسترهای مناسب اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و ساختاری برای رشد و توسعه صنعتی و اقتصادی آن‌ها بود، کشورهای جنوب شرق آسیا با زمینه‌های اجتماعی متفاوتی از غرب، توانستند به موفقیت‌های چشمگیری در این زمینه برسند تا جایی که در گزارش سال ۱۹۹۳ بانک جهانی، هشت اقتصاد یعنی ژاپن، چهار اقتصاد شمال شرق آسیا شامل جمهوری کره، تایوان (چین)، جزیره دولت شهری سنگاپور، هنگ کنگ و سه اقتصاد جنوب شرق آسیا مالزی، تایلند و اندونزی به‌عنوان اقتصادهای آسیایی با عملکرد بالا شناخته شدند که به بالاترین نرخ رشد جهان بین سال‌های ۱۹۶۵-۱۹۹۰ دست یافتند. نکته جالب اینکه در اواخر دهه ۱۹۷۰، نوکلاسیک‌ها بر نارسایی‌های دولت و هزینه‌های ناشی از مداخله دولتی بر توسعه اقتصادی تأکید داشتند و دولت را در اندازه حداقلی مناسب می‌دانستند، اما نقش محوری دولت در صنعتی شدن کشورهای اخیر تصدیق شده است. اندیشمندان نظریه‌های جدیدتر توسعه مانند پیتر اونز و آدریان لفت‌ویچ، علت این اهمیت را در ماهیت خاص فرآیند توسعه صنعتی و اقتصادی در کشورهای در حال توسعه می‌دانند، زیرا این کشورها نمی‌توانند منتظر فراهم آمدن زمینه‌های ساختاری مناسب باشند و ناگزیرند با استفاده از همه امکانات موجودشان پروژه توسعه صنعتی را شروع کنند. چنین هدفی در یک نسل محقق نمی‌شود و به یک موجودیت هماهنگ‌کننده باقابلیت انتظام‌بخشی در طول زمان نیاز دارد تا بتواند برای هدایت بخش‌ها و گروه‌های مختلف دخیل در پروژه توسعه صنعتی، در مسیر تعیین‌شده و نه مسیری دیگر برنامه‌ریزی کرده و اجرای برنامه‌ها را تضمین کند. تنها عاملی که می‌تواند دارای چنین قدرت و موقعیتی در سطح ملی باشد، دولت است (King, 2008: 5). در حال حاضر سنگاپور عنوان چهارمین مرکز اقتصادی دنیا و سومین مرکز پالایش نفت جهان، چهارمین مرکز مبادله ارزهای خارجی در دنیا پس از لندن، نیویورک و توکیو، رتبه دوم آسیا از لحاظ درآمد سرانه پس از ژاپن، رتبه سوم جهان از لحاظ سرانه تولید ناخالص داخلی بر مبنای برابری قدرت خرید و عنوان پنجمی جهان از نظر شاخص توسعه انسانی در اختیار دارد. همچنین، سنگاپور چهاردهمین صادرکننده بزرگ و پانزدهمین واردکننده در دنیا و بالاترین نرخ تجارت خارجی نسبت به تولید ناخالص داخلی در دنیا را داراست. نرخ بیکاری هم نزدیک دو درصد رسیده است. البته امتیاز منفی این کشور داشتن بالاترین رقم ضریب جینی (نابرابری اقتصادی) را در بین کشورهای توسعه‌یافته می‌باشد. همچنین جزء یکی از ده کشور پاک و کم فساد جهان و دارای قوانین شفاف، همچنین دارای معتبرترین گذرنامه جهان

بوده و شهروندانش امکان تردد بدون ویزا برای حدود ۱۵۹ کشور را دارند (لی، ۲۰۰۰: ۱۶۴). از مهم‌ترین مبانی فکری او می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: اعتقاد به کوچک بودن حجم دولت اما پاک و با هدایت مدیران کارآمد و ثروتمند با پرداخت حقوق و مزایای بسیار بالا به منظور شایسته‌سالاری و جلوگیری از فساد (دستمزد مدیران ارشد این کشور در حد مدیران شرکت‌های چندملیتی است)؛ ساخت و تجهیز بندرها و توسعه حمل‌ونقل دریایی، توجه ویژه به موقعیت جغرافیایی " تنگه مالاکا" که مابین اقیانوس آرام و هند واقع شده و " بندر انتره پوت" (چهل درصد تجارت جهانی دریایی از طریق این تنگه انجام می‌شود)؛ توجه به بازار ۵۰۰ میلیون نفری منطقه اقتصادی " آسه آن"؛ توجه به صنایعی مانند الکترونیک که در آن دارای مزیت نسبی و قدرت رقابت اقتصادی است و عدم ورود و حیف و میل کردن سرمایه‌های کشور در سایر صنایع که فاقد رقابت‌پذیری است، اعطای حق اعتصاب بسیار محدود به کارگران؛ تأسیس "صندوق آتیه" باهدف توسعه بهداشت و درمان، تحصیل و آموزش همگانی، بیمه و بیکاری و کاهش نابرابری اجتماعی، خانه‌دار شدن زوج‌های جوان و الزام مردم به پس‌انداز کردن ۳۶ درصد درآمد خود در این صندوق (نرخ پس‌انداز نسبت به تولید ناخالص داخلی حدود ۵۰ درصد است؛ ارتقا و بهبود نظام آموزشی همگانی و کارآمد کشور به‌جایی که با بهترین دانشگاه‌های جهان برابری می‌کند و دانشجویان از کشورهای مختلف در آن تحصیل می‌کنند؛ توسعه گردشگری به دلیل وجود تنوع قومی، جاذبه‌های طبیعی در کنار همه‌گیر بودن زبان خارجی انگلیسی مورد توجه دولتمردان بوده و از این طریق درآمدهای بسیاری کسب شده است. نخست وزیران پس از او "گو چوک دونگ" (۲۰۰۴-۱۹۹۰) و "لی هسین لونگ" فرزند لی (۲۰۰۴ تا اکنون) سیاست‌های او را ادامه دادند و همواره از ایشان به‌عنوان وزیر یا راهنما بهره جستند.

چهارچوب نظری

پیشینه پژوهش

محمدتقی دلفروز (۱۳۹۶) در کتابی درباره توسعه و دولت‌های توسعه‌گرا در این کتاب نشان داده می‌شود که عواملی چون ساخت نظام سیاسی، نگرش نخبگان سیاسی، ویژگی‌های نظام بوروکراتیک، رابطه دولت با طبقات اجتماعی و وضعیت اقتصاد سیاسی بین الملل چگونه بر فرایند توسعه اقتصادی کشورهای شرق و جنوب شرقی آسیا و ایران پس از انقلاب تاثیر گذارده اند.

جرالد میر (۱۹۹۷) در کتاب نقش دولت در جهان در حال تحول می‌نویسد که تاریخ و سیر تحولات توسعه شاهد سه مرحله مختلف از جهت‌گیری نسبت به مداخله دولت‌هاست: مرحله اول که دولت

را عامل اصلی و نیروی غالب توسعه قلمداد می‌کرد، بلافاصله بعد از جنگ جهانی دوم شروع شده و تا اواخر دهه‌ی ۱۹۷۰ میلادی ادامه می‌یابد.

منصوره روستایی (۱۳۸۹). در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان جهانی شدن اقتصاد و وضعیت شغلی زنان (مقایسه موردی ایران و سنگاپور). که در دانشگاه تهران - دانشکده حقوق و علوم سیاسی به چاپ رسیده به موضوع نقش زنان در توسعه اقتصادی سنگاپور پرداخته است. بر این اساس جهانی شدن جنبه‌های گوناگونی از زندگی انسان‌را تحت تأثیر خود قرارداد که بخش اقتصاد پیشنهادترین و مهم‌ترین آن‌هاست.

"گزارش‌های صندوق بین‌المللی پول" ۱ (۲۰۱۵). یکی از تحقیقات ارزشمند در مورد اقتصاد سنگاپور مابین سال‌های ۲۰۰۰ به بعد به حساب می‌آید که توسط صندوق بین‌المللی پول ۲ به رشته تحریر در آمده است. در این پژوهش به‌طور مبسوط به ریشه‌های توسعه اقتصادی و درآمدهای اقتصادی در سنگاپور اشاره شده است.

مقاله " تحول اقتصادی در سنگاپور ۳ " عنوان مقاله‌ای است که در سال ۲۰۱۴ توسط بنیاد توسعه جهانی ۴ به چاپ رسیده است که منبعی ارزشمند در حوزه مطالعات اقتصادی سنگاپور هست. این مقاله در سه فصل گردآوری شده است که فصل اول آن به اقتصاد سنگاپور، فصل دوم آن به اهمیت بالای سرمایه‌گذاری در اقتصاد این کشور و فصل سوم به تجزیه و تحلیل اجزای نظام آموزشی و تأثیر تخصص در اقتصاد خدمات محور سنگاپور پرداخته است.

امید اصغری (۱۳۹۳). در مقاله‌ای تحت عنوان فناوری اطلاعات و تجارت الکترونیکی در سنگاپور که در مجله علمی . تکفا . شماره ۲۰، به چاپ رسیده، این مقاله پس از بررسی زیرساخت تجارت الکترونیکی در این کشور، به تشریح وضعیت موجود و برنامه‌های این کشور برای توسعه‌ی تجارت الکترونیکی پرداخته است.

^۱ - IMF Country Report

^۲ - International Monetary Fund

^۳ - Singapore's Economic Transformation

^۴ - Global Development foundation

مبانی نظری

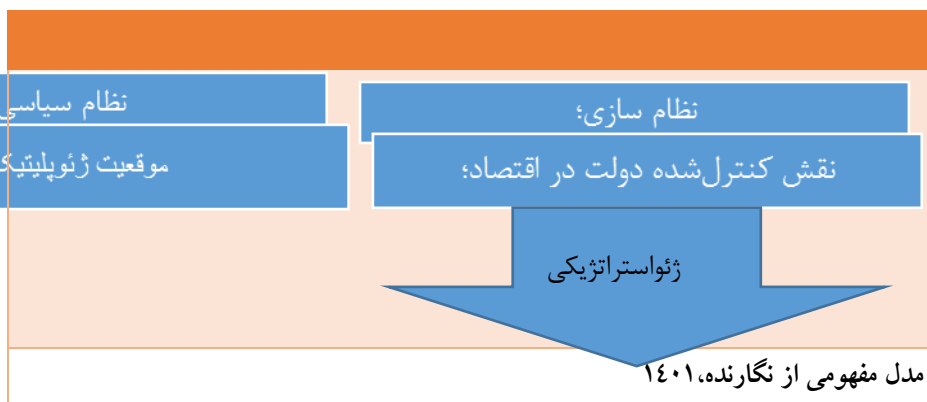
از اوایل دهه ۱۹۸۰، با طرح دیدگاه‌های نئولیبرالی، نوعی تجدیدنظر در نقش دولت صورت گرفت و بر ضرورت تقویت روندهای بازار در هدایت روند توسعه و جمع کردن دست و پای دولت و محدود کردن حوزه مداخلات آن در اقتصاد تأکید شد. با این‌همه از دهه ۱۹۹۰، با آشکار شدن کاستی‌های طرح‌های نئولیبرالی در مقابله با مشکلات توسعه‌ای کشورهای جهان سوم، حداقل در شماری از محافل فکری ایده بازگشت به اهمیت و محوریت دولت در روند توسعه، مطرح شد. به گفته آدریان لفت ویچ، امروزه تصور دولت‌های نیرومند و کارآمد بدون وجود اقتصادهایی قدرتمند امکان‌پذیر نیست. علاوه بر این باورکردنی نیست که اقتصادهای نیرومند بدون وجود نهادهای دولت مدرن پدید آیند. همه نمونه‌های رشد اقتصادهای پایدار و نه صرف الگوهای دولت‌محور و یا الگوهای دولت توسعه‌گرا، نیازمند دولت‌هایی کارآمد بوده‌اند تا نهادهای مناسب برای حکومت و تسهیل هماهنگی میان نهادهای عمومی و خصوصی را ایجاد - و تبدیل و با شرایط موجود سازگار - کنند (برنل و رندال، ۱۳۸۷: ۱۸۰).

از سال ۱۹۹۷ که بانک جهانی در گزارش سالانه توسعه، به‌طور ناگهانی بار دیگر به بحث درباره نقش دولت در فرایند توسعه پرداخت، در سیاست‌های این نهاد بین‌المللی درخصوص توسعه، اهمیت دولت رو به افزایش گذاشت. این نگرش به سیاست و دولت در امر توسعه به‌عنوان متغیری شبه‌مستقل و نه صرفاً یک متغیر وابسته، با پیدایش نهادگرایی جدید در مطالعات سیاسی هم‌زمان شده است (برنل و رندال، ۱۳۸۷: ۷).

اقتصاددانان و تصمیم‌گیران به این واقعیت پی بردند که عملکرد رشد اقتصادی در بسیاری از کشورهای درحال توسعه در طول دهه ۱۹۸۰ بسیار بد بوده است. ۲. اقتصاددانان دریافتند که گرچه بیشتر کشورهای رو به توسعه در دهه ۱۹۸۰ عملکرد ضعیفی در زمینه رشد داشتند؛ ولی کشورهای آسیای شرقی و برخی از کشورهای جنوب آسیا، که در آن‌ها دولت‌ها به نقش فعال خود ادامه داده‌اند، به رشد بسیار خوبی رسیدند. ۳. در دهه ۱۹۸۰، در کشورهای (او.ای.سی.دی) ۱ واکنش قدرتمندی علیه فلسفه نئولیبرال شکل گرفت، که باعث اتخاذ یک موضع فعال از جانب دولت شد. در بیشتر کشورهای غربی دولت‌های کارگری جانشین دولت‌های محافظه‌کار شدند و نفوذ بین‌المللی ژاپن، که

¹ Organization for economic co- operation and development(OECD)

در آن دولت نقش فعالی را بازی می‌کند، افزایش یافت. ۴. متفاوت بودن موفقیت اصلاحات در کشورهای رو به توسعه در دهه ۱۹۸۰، نهادهای بین‌المللی را به درک این امر کمک کرد که این دولت‌های توانا متعهدند که اصلاحات را پیش می‌برند و اداره می‌کنند (آدلمن، ۱۹۹۹، ۷).

تحلیل داده‌ها

مشاهده توسعه موفق و حتی بنا به برخی گفته‌ها، معجزه آسیای شرقی، یکی از انگیزه‌های حرکت به فراسوی اجماع واشنگتنی بود. ترکیبی از پس‌انداز بالا، سرمایه‌گذاری در آموزش پرورش و سیاست صنعتی هدایت‌شده از سوی دولت، منطقه را به یک موتورخانه اقتصادی بدل کرده بود. برای چندین دهه نرخ رشد اقتصادی منطقه فوق‌العاده بود و سطح زندگی ده‌ها میلیون نفر به شدت بالا رفته بود. منافع رشد اقتصادی هم به گونه وسیعی میان همه تقسیم‌شده بود. البته مشکلاتی هم در روش توسعه اقتصادی آسیایی وجود داشت؛ اما در کل دولت‌های منطقه راهبردی را برگزیدند که تنها نقطه اشتراک آن با «اجماع واشنگتنی»، اهمیت دادن به ثبات اقتصاد کلان بود (استیگلیتز، الف / ۱۳۸۲: ۱۲۲). از اوایل دهه ۱۹۹۰، با تشدید فشارهای صندوق بین‌المللی پول و خزانه‌داری آمریکا بر روی کشورهای شرق آسیا برای آزادسازی حساب سرمایه، کارشناسان غربی مطمئن شده بودند که طلوع عصر جدیدی فرا رسیده است. صندوق بین‌المللی پول و خزانه‌داری آمریکا بر این باور بودند که آزادسازی کامل حساب سرمایه باعث می‌شود که این منطقه حتی رشدهای سریع‌تری را تجربه کند؛ بنابراین، با اعمال

فشار، اقتصادهای آسیای شرقی را به آزادسازی بازار سرمایه وادار کردند. سرانجام روز دوم ژوئیه ۱۹۹۷ فرا رسید، وقتی "بات" ۱ (پول ملی تایلند) سقوط کرد، هیچ کس نمی‌دانست که این آغاز بزرگ‌ترین بحران پس از "رکود بزرگ" ۲ هست و بحرانی است که تمامی جهان را در برابر تهدید قرار خواهد داد. استیگلیتز معتقد است که آزادسازی سرمایه، حتی برای کشورهای دارای نهادهای مالی قدرتمند، می‌تواند خطرناک باشد. بنابراین، از نظر او، آزادسازی حساب سرمایه، بزرگ‌ترین اشتباه کشورهای شرق آسیا بود که فاقد نهادهای مالی قدرتمند بودند (استیگلیتز، ۲۰۰۳: ۹).

جغرافیای سنگاپور

کشور کوچک سنگاپور از منظر جغرافیایی در منطقه جنوب شرق آسیا در تنگه مالاکا بین اقیانوس هند و اقیانوس بزرگ آرام واقع شده است. این کشور کوچک‌ترین کشور مستقل آسیاست و از یک جزیره اصلی و ۶۰ جزیره کوچک تشکیل شده است. جزیره‌ای که امروزه سنگاپور خوانده می‌شود از قرن سوم میلادی برای کاشفین دریانورد چینی شناخته شده بود و آنرا Puluochung که تلفظ ناقص لغت مالایی Pulau Ujong به معنای جزیره‌ای در منتهی‌الیه شبه‌جزیره هست، می‌خواندند، بطوری که در سالنامه‌های قدیمی مالایی‌ها ذکر گردیده. نام امروزی سنگاپور را شاهزاده هندی به نام اسنف نیلا اوتاما^۳ بر روی این سرزمین گذاشت (Hill, 1995: 12).

جغرافیای انسانی:

بر اساس آخرین سرشماری در سال ۲۰۱۵ در سنگاپور جمعیت این کشور حدود ۵ میلیون نفر گزارش شده است، البته باید توجه داشت در این کشور در سال‌های پرشتاب توسعه از دهه ۶۰ میلادی، به علت افزایش استانداردهای زندگی، بهداشت و سلامتی میزان جمعیت نسبت به سال‌های پیش از آن افزایش یافته است. عواملی که بیان‌گر رشد جمعیت یک کشور هست، نسبت بین میزان تولد و مرگومیر در آن کشور و میزان مهاجرت به داخل و خارج از آن کشور هست (Mauzy, 2012: 104).

1 baht

2 Great depression

3. Snaf Nila Utama

اهمیت استراتژیک و ژئوپلیتیک سنگاپور

بسیاری از نظریه پردازان بزرگ اقتصاد و سیاست از جمله مانوئل کاستلز معتقد هستند که سنگاپور در دهه آینده با قرار گرفتن در میان چند قدرت بزرگ اقتصادی از جمله چین، ژاپن و کره جنوبی، نقش ویژه‌ای در اقتصاد اطلاعاتی و شبکه‌ای خواهد داشت. آسیای جنوب شرقی به علت موقعیت جغرافیایی و وفور محصولات منطقه حاره و سهولت ارتباط و دسترسی به جزایر و شبه جزایر آن بیش از دو هزار سال به صورت یک مرکز تجاری بزرگ جهان درآمده است و سنگاپور از نظر جغرافیایی در مرکز دریایی این منطقه قرار دارد. هنوز هم از نظر مبادلات تجاری و ورود کالا از اروپا و اقیانوس آرام در درجه اول اهمیت دارد و بزرگ‌ترین بندر آسیای جنوب شرقی و دومین بندر بزرگ دنیا محسوب می‌شود (Mauzy, 2012: 109).

استراتژی امنیتی جامع سنگاپور

کشور کوچک سنگاپور اصول مدونی دارد که از آن با عنوان دفاع امنیت جامع نام می‌برند. مفهوم امنیت جامع ۱، شالوده دفاع و امنیت سنگاپور را تشکیل می‌دهد و بر سه عنصر اصلی استوار است:

۱. دفاع کامل، ۲. دیپلماسی و ۳. ثبات داخلی (Mauzy, 2012: 113). دفاع کامل موجب بازدارندگی می‌شود، دیپلماسی بر بسط مناسبات با کشورها به ویژه همسایگان تأکید دارد و ثبات داخلی انسجام و هماهنگی اجتماعی را سبب می‌شود. استراتژی بازدارندگی دفاع کامل کلیه قشرهای جامعه، دولت، بخش خصوصی و مردم عادی را با یکدیگر در دفاع از کشور متحد می‌سازد و در عین حال با اذعان به اینکه بازدارندگی به تنهایی نمی‌تواند متضمن لح باشد، به ویژه برای کشور کوچکی نظیر سنگاپور جلب حداکثر ممکن کشورها و دولت‌ها، این اطمینان را به سنگاپور می‌دهد که در مواقع مواجهه با بحران تنها نخواهد بود (Mauzy, 2012: 104). ثبات داخلی نیز نقش درخور توجهی در هرگونه وضعیت بحران را ایفاء می‌کند. ثبات داخلی به مفهوم حفظ انسجام، هماهنگی و تساهل اجتماعی را تغییر می‌دهد. این موضوع برای کشور سنگاپور که یک کشور چندین نژادی است بسیار اهمیت دارد تا بتواند وحدت ملی را بین رهبران و مردم حفظ نماید. (Tan, 2007: 32). در سیستم دفاع جامع سنگاپور، دفاع کامل مقولاتی چون دفاع روانی، دفاع اجتماعی، دفاع غیرنظامی، دفاع اقتصادی و دفاع نظامی را در برمی‌گیرد. دفاع اجتماعی به حفظ انسجام در میان جامعه چند

1 . Total Security

نژادی سنگاپور خشتی کردن تلاش‌های مخرب عناصر افراطی می‌پردازد. دفاع اقتصادی برپایه این مفهوم شکل گرفته که سطوح بالای درآمد در سنگاپور در طی یک نسل بدون برخورداری از منابع طبیعی و صرفاً با تأکید بر نیروی انسانی، مهارت‌های فن‌آوری و سرمایه‌گذاری اساسی به دست آمده است (Tan, 2007: 34).

تصمیم‌گیران سیاست خارجی در سنگاپور معتقدند این کشور از عمق استراتژیک برخوردار نیست. بر اساس این استراتژی و به جهت عدم برخورداری از عمق استراتژی نیروهای مسلح سنگاپور برای کسب آمادگی دست زدن به عملیات تهاجمی آموزش داده می‌شوند تا بتوانند حتی الامکان صحنه جنگ را از خاک کوچک خود دور کند. وجود روابط نزدیک با کشورهای منطقه به ویژه مالزی علی‌رغم وجود مشاجرات لفظی و بعضاً کدورت‌های ادواری، امکان بسط همکاری‌های دفاعی را فراهم کرده است و در حال حاضر سنگاپور از تأسیسات نظامی شماری از کشورهای منطقه نظیر اندونزی، تایلند و بروئی، مالزی، زلاندنو، استرالیا، فیلیپین و بنگلادش برای آموزش و تمرین‌های نظامی کادر نیروهای مسلح خود استفاده می‌کند (Tan, 2007: 35). علاوه بر آن ترتیبات دفاعی نیرومندتری با کشورهای حوزه اقیانوسیه - خارج از منطقه آسه آن - مانند استرالیا، زلاندنو و آمریکا معمول شده است. واحدهایی از وزارت دفاع سنگاپور در ایالت تگزاس آمریکا برای آموزش کادر خلبانی هواپیماهای سوخت‌رسان و بالگردهای شینوک مستقر شده‌اند.

سیر تکوین مراحل اقتصادی سنگاپور

سنگاپور در سال ۱۹۶۵ با جدایی از مالزی خود را به‌عنوان یک کشور استقلال یافته مطرح ساخت. پس از استقلال سنگاپور از مالزی در سال ۱۹۶۵ میلادی، سنگاپور با یک بازار داخلی بسیار کوچک، سطح بالایی از بیکاری و فقر مواجه بود. ۷۰ درصد از جمعیت این کشور در شرایط بسیار بدی در مناطق پرجمعیت زندگی می‌کردند. محل زندگی یک‌سوم از جمعیت سنگاپور در محله‌های فقیرنشین و در حواشی شهرها بود همچنین بیش از نیمی از مردم سواد نداشتند. متوسط نرخ بیکاری ۱۴ درصد و سرانه تولید ناخالص داخلی در این کشور در سطح ۵۱۶ دلار آمریکا قرار داشت (Lee, 2000: 164). سنگاپور در دهه ۹۰ در یک اقدام پرارزش، افزایش سرمایه‌گذاری در سنگاپور، کاهش ریسک سرمایه‌گذاری را موجب شد. با پیگیری سیاست ترغیب افزایش سرمایه‌گذاری خارجی ارزش بازار سهام سنگاپور در سال ۱۹۹۲ رقمی حدود ۳۳ برابر افزایش پیدا کرد به طوری که در این سال نسبت سرمایه به نیروی کار این کشور افزایش ۱۰ برابری داشت. سطح زندگی مردم به طور پیوسته‌ای افزایش

داشت و خانواده‌های بسیاری با افزایش سطح درآمد از طبقه فقیر به طبقه متوسط تبدیل شدند. این موفقیت‌ها طوری بود که طی سخنرانی بزرگداشت سالگرد روز استقلال سنگاپور در سال ۱۹۸۷ لی کوآن یو نخست‌وزیر وقت سنگاپور گفت؛ در حال حاضر می‌توان ۸۰ درصد از جمعیت کشور سنگاپور را از طبقه متوسط دانست. درحالی‌که برخلاف بسیاری از کشورهای اروپای شرقی و یونان، سیاست تأمین اجتماعی خصوصی از سوی سیاست‌گذاران سنگاپوری در پیش گرفته شد این موضوع منجر به افزایش نرخ پس‌انداز و توسعه پایدار اقتصادی در بلندمدت شد (Tan, 2007: 39). بر اساس آمار صندوق بین‌المللی پول اقتصاد سنگاپور در سال ۱۹۹۹ با رشد اقتصادی ۶/۱ درصدی توانست بحران اقتصادی را که در سال ۱۹۹۸ کشورهای منطقه را درگیر کرده بود پشت سر بگذارد و حتی رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۰۰ به سطح ۹/۸ درصد رسید. درحالی‌که کاهش رشد اقتصادی در آمریکا، ژاپن و اتحادیه اروپا همچنین سقوط بازارهای محصولات الکترونیکی در جهان باعث شد رشد اقتصادی سنگاپور در سال ۲۰۰۱ منفی یک درصد شود اما این کشور توانست در سال‌های ۲۰۰۲ و ۲۰۰۳ به ترتیب ۲/۴ و ۴/۴ درصد بر اندازه اقتصاد خود بیفزاید (صندوق بین‌المللی پول، ۲۰۱۱). اقتصاد سنگاپور در بحران اقتصادی سال ۲۰۰۳ آزمون سختی را پشت سر گذاشت. سنگاپور با پشت سر گذاشتن مشکلات ناشی از شیوع بیماری سارس در سال ۲۰۰۳ توانست در سال ۲۰۰۴ رشد اقتصادی خیره‌کننده‌ای را ثبت کند و ۹/۵ درصد بر اندازه اقتصاد خود نسبت به سال قبل بیفزاید. در سال‌های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ نیز روند رشد اقتصادی این کشور با نرخ‌های ۷/۵ و ۸/۹ درصد ادامه پیدا کرد. پس از کاهش رشد اقتصادی سنگاپور در پی وقوع بحران جهانی در سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ این کشور توانست به‌خوبی این بحران را در سال ۲۰۱۰ با ثبت نرخ رشد اقتصادی ۲/۱۵ درصد پشت سر بگذارد. رشد اقتصادی سنگاپور در سال ۲۰۱۴ رقمی معادل ۲/۹ درصد بوده است و کارشناسان انتظار ادامه این روند برای سال‌های آتی را دارند. در آخرین آمار منتشرشده توسط صندوق بین‌المللی پول نرخ بیکاری سنگاپور در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ به ترتیب ۱/۹ و ۲ درصد بوده است (صندوق بین‌المللی پول، ۲۰۱۱: ۱۵).

جذب و هدایت سرمایه‌گذاری‌ها در سنگاپور

۱. صندوق بین‌المللی پول، چشم‌انداز اقتصاد جهانی و نقش آسیا در چشم‌انداز جهانی، وب‌سایت صندوق بین‌المللی پول، بازدید

جذب و هدایت سرمایه‌گذاری‌ها در سنگاپور یکی از کار ویژه‌های مهم دولت بود. درآمدهای عمومی در سنگاپور در مسیر سرمایه‌گذاری همچنین به‌عنوان کاتالیزوری در جهت رشد اقتصادی و نوآوری مورد استفاده قرار می‌گیرد. دولت سنگاپور مدیریت ذخایر این کشور را از طریق دو صندوق ثروت ملی تماسک و GLC بر عهده دارد. در ابتدا سیاست دولت در مدیریت این صندوق‌ها مبتنی بر تعمیق رشد و توسعه اقتصادی بوده است اما در دهه‌های اخیر اهداف صندوق‌های ثروت ملی سنگاپور به سمت اهداف تجاری متمایل شده است.

بیوتکنولوژی در راهبرد سنگاپور

سنگاپور به میزان بسیار زیادی برای توسعه و گسترش صنعت بیوتکنولوژی سرمایه‌گذاری کرده است. آن‌ها تلاش بسیاری را در جهت ایجاد زیرساخت‌ها، انجام تحقیقات و جذب سرمایه‌ها و محققان بین‌المللی برای رشد صنعت بیوتکنولوژی در این کشور انجام داده‌اند. بسیاری از شرکت‌های بزرگ داروسازی جهان در سنگاپور سرمایه‌گذاری کرده‌اند. در حال حاضر تولید دارو نزدیک به هشت درصد کل تولیدات سنگاپور را تشکیل می‌دهد (صندوق بین‌المللی پول، ۸۵: ۲۰۱۶).

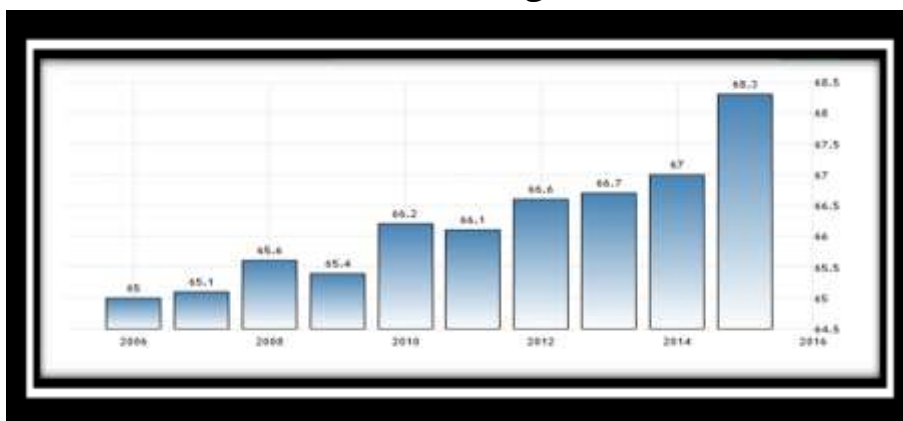
راهبرد سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌ها

سنگاپور به دلیل موقعیت ترانزیتی ویژه از اصلی‌ترین نقاط فروش و قیمت‌گذاری و تجارت نفت در آسیا به شمار می‌رود. صنایع پالایشگاهی رقمی حدود پنج درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور را بر عهده دارند به طوری که سنگاپور به یکی از سه کشور بزرگ در زمینه صادرات محصولات پالایشی تبدیل شده است. صنایع نفتی در این کشور از محرک‌های رشد صنایع شیمیایی و صنایع مربوط به ساخت تجهیزات استخراج نفت و گاز بوده است به طوری که سنگاپور در حال حاضر در برخی از تجهیزات دریایی صنعت نفت صاحب‌سهم چشمگیری از بازار جهانی است (صندوق بین‌المللی پول، ۲، ۲۰۱۶: ۴۳).

۲ . وبسایت صندوق بین‌المللی پول، پیشگیری از بحران در بازارهای نو ظهور بازدید شده در ۱۳۹۵/۴/۱۵:

نقش نیروی انسانی متخصص در راهبرد سنگاپور

نرخ مشارکت نیروی کار در اقتصاد سنگاپور به‌ویژه از سال ۲۰۰۶ به بعد نرخ عودی داشته است. در سال ۲۰۰۰ جمعیت نیروی کار سنگاپور بالغ بر ۲/۲ میلیون نفر بوده است.

نرخ مشارکت نیروی کار - (منبع: تری‌دینگ اکونومیست)^۱

در سنگاپور سازمانی به نام سازمان بهره‌وری سنگاپور^۲ وجود دارد. این سازمان بهره‌وری را توسعه عادت بهسازی در رفتار و نگرش افراد می‌داند. از دیدگاه این سازمان، بهره‌وری در درجه اول یک دیدگاه فکری می‌باشد که سعی در بهبود وضعیت موجود دارد. به عبارت دیگر بهره‌وری قبل از آن که یک شاخص اقتصادی باشد، یک فرهنگ است. اقتصاد سنگاپور از تاریخ ۱۹۶۵ تاکنون عملکرد

Crisis Prevention in Emerging Markets

IMF-Singapore Government High level seminar

Singapore, July ۱۰-۱۱، ۲۰۱۶

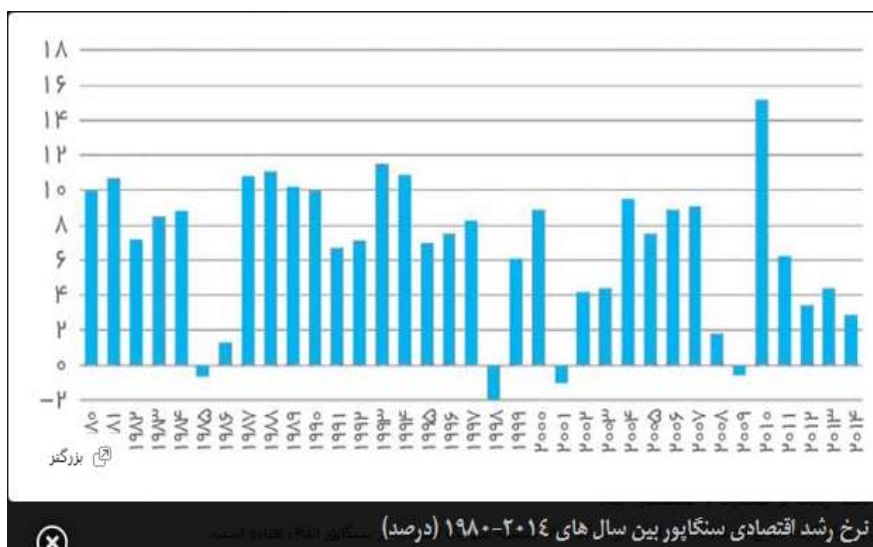
<http://www.imf.org/external/np/seminars/eng/۲۰۱۶/cpem/>

^۱ <http://www.imf.org/external/np/seminars/eng/۲۰۱۶/cpem/>

^۲ Singapore Productivity Organization

چشمگیری داشته است. این کشور رشد بهره‌وری کل عوامل تولید را از منبع عمده توانایی رقابت و رشد اقتصادی برای آینده می‌داند. در این کشور پنج عامل اصلی، تعیین کننده رشد به شمار می‌روند:

(۱). آموزش ضمن خدمت نیروی کار یعنی توسعه نیروی انسانی (۲). بازسازی اقتصادی، برای قادر ساختن انتقال منابع به بخش‌هایی با بهره‌وری بالاتر (۳). ساختار سرمایه‌ای اقتصاد این کشور که بهره‌وری بالقوه داده‌های سرمایه‌ای را تحت تأثیر قرار می‌دهد. ۴- پیشرفت فنی که منعکس کننده ابتکار، استفاده از تکنولوژی، رفتارهای کاری و سایر پیشرفت‌های کیفی، در زمان است. (۵). افزایش تقاضا که افزایش ظرفیت استفاده از منابع را به دنبال دارد. بنابراین تأکید اصلی در جهت ابتکار و کیفیت است و ابتکار و کیفیت، در نقش پایه حرکت بهره‌وری، تغییر و استمرار را دربردارد (ویستا، ۱۳۹۵: ۱۹).

منبع: وبسایت بانک جهانی ۲

1. Time for print

44. وبسایت بانک جهانی، سنگاپور، جمعیت، بازدید شده در ۱۳۹۵/۴/۳ :

<http://data.worldbank.org/country/singapore>

تغییرات ساختاری در راهبرد اقتصادی سنگاپور

سنگاپور در سال ۲۰۱۴ هفتمین کشور کم فساد دنیا، و یکی از بالاترین کشورهای دنیا به لحاظ شاخص انجام کسب‌وکار بوده است. اقتصاد این کشور اقتصادی با نرخ مالیات کم است (به‌عنوان مثال در سال ۲۰۱۲ درآمد مالیاتی دولت تنها ۲/۱۴ درصد کل GDP بوده است). که در میان کشورهای دنیا بر اساس شاخص قدرت برابری خرید سومین کشور دنیا از لحاظ میزان سرانه تولید ناخالص ملی است (صندوق بین‌المللی پول، ۲۰۱۶: ۹۰).

اقتصاد سنگاپور ساختار بسیار پیچیده‌ای داراست. این کشور کوچک با موقعیت ترانزیتی ویژه با واردات مواد خام و تولید محصولات خا: و صادرات مجدد آن‌ها نمونه بارزی از اقتصاد مبتنی بر تجارت واسطه‌ای است. سنگاپور دارای یک بندر استراتژیک و بسیار مجهز است که این کشور را نسبت به دیگر همسایگان خود در موقعیت برتری قرار داده و سنگاپور را به مرکز بازرگانی منطقه تبدیل کرده است. "بندر سنگاپور" به لحاظ تناژ سومین بندر پرکار دنیاست.

سنگاپور دارای نیروی کار بسیار ماهر و آموزش‌دیده‌ای است که نیازهای این کشور به نیروی کار ماهر را کاملاً برطرف می‌کند به همین جهت سنگاپور بالاترین نسبت تجارت به GDP را در میان کشورهای دنیا دارد به طوری که میان‌سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۱ این نسبت برای سنگاپور ۴۰۰ درصد بوده است (بانک جهانی، ۲۰۱۶: ۲۱۴).

45 وبسایت صندوق بین‌المللی پول، پیشگیری از بحران در بازارهای نوظهور بازدید شده در ۱۳۹۵/۴/۱۵:

Crisis Prevention in Emerging Markets

IMF-Singapore Government High level seminar

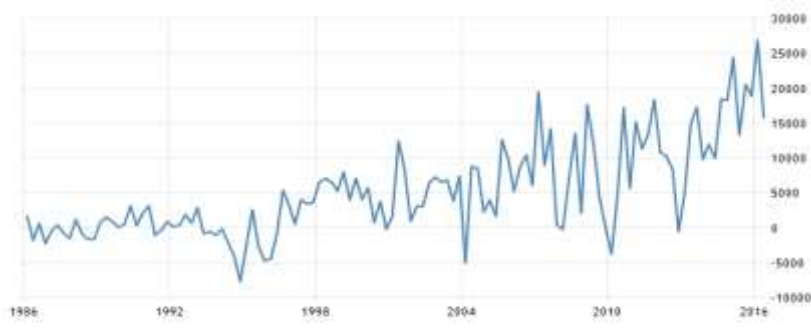
Singapore, July ۱۰-۱۱, ۲۰۱۶

<http://www.imf.org/external/np/seminars/eng/۲۰۱۶/cpem/>

49 وبسایت بانک جهانی، بازدید شده در ۱۳۹۵/۴/۱۹:

Global Financial Inclusion (Global Findex) Database ۲۰۱۴ By Development Research Group,

Finance and Private Sector Development Unit - World Bank

نرخ گردش سرمایه در تجارت در سنگاپور بین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۲۰۱۶- (منبع: تریدینگ اکونومیست (۱)).

نقش دولت در توسعه اقتصادی سنگاپور

برای حفظ جایگاه بین‌المللی سنگاپور و پیشبرد هر چه بیشتر چشم‌انداز اقتصادی این کشور در قرن بیست و یکم مقامات سنگاپور جهت ترویج نوآوری، گسترش و تشویق کارآفرینی، دوره‌های بازآموزی نیروهای کار و جذب استعداد‌های خارجی برنامه‌های مدونی را در پیش گرفته‌اند.

نرخ تأمین اجتماعی در سنگاپور بین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۶- (منبع: تریدینگ اکونومیست (۲)).
دولت با وجود کمبود نیروی کار متخصص اقدام به جذب نیروهای کار متخصص خارجی در سنگاپور نمود. به‌عنوان مثال برای جذب استعداد‌های خارجی دولت سنگاپور اقدام به صدور

<http://data.worldbank.org/country/singapore>

50. <http://fa.tradingeconomics.com/singapore/labor-force-participation-rate>

51. <http://fa.tradingeconomics.com/singapore/labor-force-participation-rate>

گذرنامه‌های اشتغال برای افراد خارجی در سه گروه مجزا می‌کند. گروه اول کارکنان خارجی که سطح درآمد آن‌ها از هشت هزار دلار در ماه بیشتر است، گروه دوم کارکنان خارجی که سطح درآمد آن‌ها بین ۴۵۰۰ تا ۷۹۹۹ دلار در هر ماه است و گروه سوم افرادی که درآمد ماهانه آن‌ها کمتر از ۳۵۰۰ دلار است. متخصصان خارجی که درآمد ماهانه آن‌ها از ۱۸ هزار دلار بیشتر است یا دارندگان گذرنامه‌های عادی اشتغال، که سطح درآمد آن‌ها از ۱۲ هزار دلار در ماه بالاتر است، واجد شرایط برای دریافت گذرنامه شخصی کار هستند که امکانات و دسترسی‌های بیشتری را نسبت به گذرنامه‌های عادی کار برای خارجی‌ها فراهم می‌کند. وزارت کار سنگاپور که مسئول نظارت بر نیروی کار مهاجر به سنگاپور است هدف از این اقدام را تلاش برای افزایش بهره‌وری در سنگاپور اعلام کرده است. کارشناسان معتقد هستند این قانون در رقابتی‌تر شدن محیط کار سنگاپور و افزایش توانایی این کشور برای مقابله با چالش‌های اقتصاد جهانی تأثیر بسزایی داشته است (بانک جهانی، ۲۰۱۶: ۳-۱۷).

توسعه زیرساخت‌های بندری سنگاپور

سنگاپور حتی با وجود اینکه در قلمرو خود منابع طبیعی نظیر نفت در اختیار ندارد، با این حال اقدام به تأسیس پالایشگاه‌های نفت کرده است. به‌عنوان مثال، پالایشگاه نفتی "آگزون موبیل ۲" در این کشور، یکی از ۱۰ پالایشگاه بزرگ نفتی جهان محسوب می‌شود. علاوه بر این، بسیاری از کمپانی‌های مطرح بیوتکنولوژی و داروسازی جهان، دفاتر آسیایی خود را در سنگاپور گشوده‌اند. امروز، اهمیت بخش خدمات بهداشت و سلامت سنگاپور نیز به‌سرعت در حال افزایش است و سالانه مردم بسیاری از کشورهای مختلف جهان برای انجام عمل‌های جراحی گوناگون به این کشور می‌آیند (Lee, 2014: 54-55). با توجه به آمارها بندر سنگاپور نخستین و بندر هامبورگ دومین بندر در عرصه حمل‌ونقل

52. وب سایت بانک جهانی، بازدید شده در ۱۹/۴/۱۳۹۵:

Global Financial Inclusion (Global Findex) Database ۲۰۱۴ By Development Research Group,

Finance and Private Sector Development Unit - World Bank

<http://data.worldbank.org/country/singapore>

59. Exxon Mobile

دریایی و اقتصاد دریایی هستند که آمار بیشترین قوانین و بنادر و فناوری‌های دریایی استفاده شده را به خود اختصاص داده‌اند (Aleen 2015: 13).

مبارزه با فساد در راهبرد اقتصادی سنگاپور

سنگاپور به لطف داشتن چنین حکامی به‌طور مداوم در رده‌بندی کشورهای عاری از فساد اقتصادی، در رتبه‌های بالا قرار دارد. این کشور در سال ۲۰۱۴، رتبه هفتم جهان را در شاخص احساس فساد^۱ داشته است. سازمان بین‌المللی (TI ۲)) باهدف مبارزه با فساد تأسیس شد^۳. این سازمان به‌صورت هر دو سال یک‌بار کنفرانسی با عنوان ۴. (IACC) شفافیت برگزار می‌کند. اولین کنفرانس در رابطه مبارزه با فساد در سال ۱۹۸۱ با ۳۰ نماینده از کشورهای مختلف جهان در آمریکا و دهمین آن در سال ۲۰۰۱ و ۱۶۰ نماینده از کشور مختلف جهان در چک برگزار شد. شاخص فساد اولین بار توسط سازمان بین‌المللی شفافیت (TI)) در سال ۱۹۹۵ منتشر شد. این سازمان شاخص فساد را مانند سایر متغیرهای اقتصاد اندازه‌گیری و معرفی کرد. شاخص فساد ۵ میزان فساد را از صفر تا ۱۰ نشان می‌دهد. بر اساس این شاخص صفر بیشترین فساد و ۱۰ کمترین فساد را نشان می‌دهد. به‌عنوان مثال در سال ۲۰۰۱ فنلاند با ۹/۹ پاک‌ترین کشور و بنگلادش با ۰/۴ بیشترین فساد را در بین کشورهای مختلف جهان به خود اختصاص داده‌اند. نکته حائز اهمیت در این باره اندازه فساد است به‌عبارت‌دیگر وجود فساد مدنظر نیست. به نظر بعضی از اقتصاددانان در همه کشورهای فساد وجود دارد ولی درجه فساد در بین کشورها باهم متفاوت است. مقادیر عددی این شاخص‌ها نیز همگی درجه و اندازه فساد را نشان می‌دهند. درجه فساد برای کشورها مانند یک سرطان تعریف شده است که اگر دیر شود و به‌عنوان یک پدیده سیستماتیک در تمام ابعاد رسوخ کند مبارزه با آن امکان‌پذیر نیست. جدول شماره یک CPI و BPI را سال ۱۹۹۹ تا ۲۰۱۴ برای ۲۱ کشور را نشان می‌دهد. در سال ۱۹۹۹ سه کشور

61. Corruption Perception Index(CPI)

62. transparency International

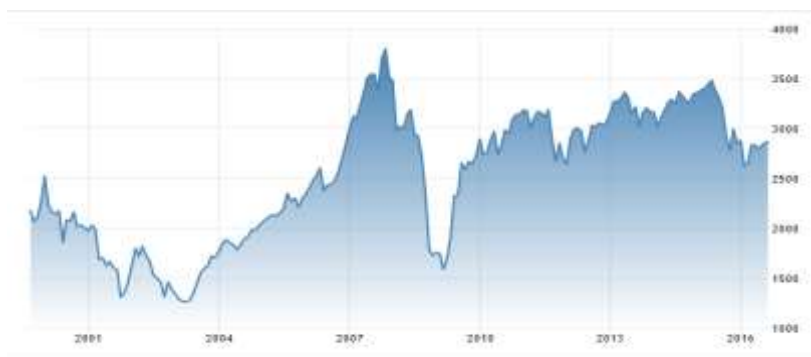
^۳ . برای مطالعه بیشتر رجوع شود به : [www. Transparency](http://www.Transparency)

64. International Anti- Corruption Conference.

65. Corruption perceptions Index

سوئد، کانادا و سنگاپور با رقم ۹/۹،۱/۹،۲/۴ در بین ۲۱ کشور پاک‌ترین کشورها و کشور روسیه با رقم ۲/۴ در بین ۲۱ کشور مقام آخر را به خود اختصاص داده است. در سال ۲۰۰۰ سه کشور سنگاپور، سوئد و کانادا با هم در بین کشورهای مورد بررسی در مقام اول تا سوم در ردیف پاک‌ترین کشور قرار گرفتند و مانند دوره قبل کشور روسیه با رقم ۲/۳ به‌عنوان بیشترین فساد در شاخص CPI در این بین معرفی شده است. از طرف دیگر شاخص BPI در سال ۱۹۹۹ و ۲۰۰۲ نشان‌دهنده پاک بودن کشورهای سوئد، استرالیا، کانادا، سوئیس و اتریش است و با هم بالا بودن فساد در روسیه را نشان می‌دهد (Hin, 2015: 24). سنگاپور پس از ۶۰ سال مبارزه بی‌وقفه توانسته فساد را در این کشور به حداقل برساند. به گزارش سازمان شفافیت بین‌الملل، این کشور بیش از یک دهه است که در بین پاک‌ترین دولت‌های دنیا قرار گرفته است. امروزه فساد در سنگاپور به‌عنوان "واقعی" در زندگی و نه "روشی" برای زندگی وجود دارد و بیشتر در سطح فردی مشاهده می‌شود تا به‌صورت سیستمی و سازمان‌یافته. در سال ۲۰۱۰ سنگاپور همراه با دانمارک و نیوزیلند جزو کم‌فسادترین ملت‌های دنیا قرار گرفت. همچنین موسسه مشاوره ریسک سیاسی و اقتصاد (PERC) که مقر آن در هنگ‌کنگ هست، در ده سال گذشته سنگاپور را در رتبه‌بندی خود در جایگاه نخست، کشوری با کمترین فساد، قرار داده است (Hin, 2015: 27).

سنگاپور یک اقتصاد بازار آزاد است، در این اقتصاد به‌صورت کنترل‌شده از سوی دولت، عرضه و تقاضا، قیمت و درآمد را مشخص می‌کند. با این حال، برخی دخالت‌های دولت در بازار و اعمال استراتژی‌های کارآمد سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساختی و همین‌طور در اختیار گرفتن کنترل برخی از شرکت‌های مهم، توانست ضمن حفظ رقابت، اقتصاد را مطابق با معیارهای مدنظر دولت نهادینه کند بنابراین، دولت سیاست‌های راهبردی را در پیش گرفت، سیاست قبلی خود را تغییر داد و با سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، استراتژی افزایش صادرات را در پیش گرفت. هدف دولت از اجرای این سیاست، تبدیل سنگاپور به یک "شهر جهانی" بود. در سال ۲۰۰۰ سود سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی برای سنگاپور به حدی بود که این کشور توانست سرمایه قابل توجهی را برای تأمین مالی و مدیریت تولید و همین‌طور تکنولوژی بازاریابی فراهم کند (Heathcote, 2014: 35).

رشد اقتصاد سنگاپور از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ (منبع: تریدینگ اکونومیست ۱).

افزایش صادرات در راهبرد اقتصادی سنگاپور

سنگاپور درهای اقتصاد خود را به روی سرمایه‌های خارجی و شرکت‌های چندملیتی گشود تا بتواند به تکنولوژی، بازار و تجربه اقتصاد مبتنی بر بازار که فاقد آن بود، دست یابد. این کشور یک فضای باز کسب‌وکار را فراهم کرد و سه اقدام زیر را پایاپای پیش برد:

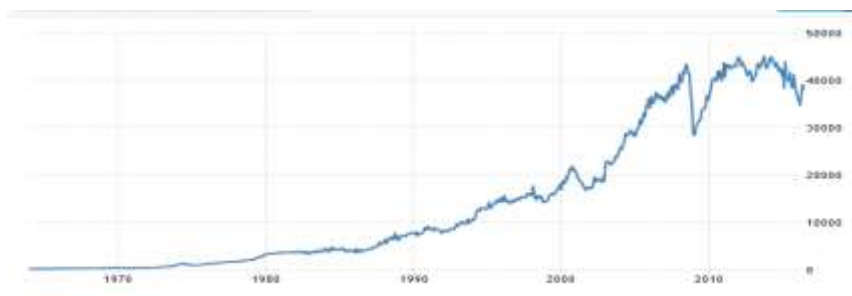
- توسعه زیرساخت‌های صنعتی و فراهم آوردن خدمات مرتبط مثل تسهیلات اقامتی، حمل‌ونقل و مخابرات؛ - پیاده‌سازی برنامه آموزش پایه مبتنی بر مهارت‌های فنی روز برای عموم مردم؛ - با اتخاذ سیاست‌های مدیریت نیروی کار جدید و معرفی کشور به‌عنوان میزبانی مناسب برای جلب و جذب کشورهای چندملیتی تلاش‌های سنگاپور با توجه به محیط بین‌المللی در آن دوره حمایت شد و تا پیش از بحران نفت رشد پایدار قرار داشت. پیوستن سنگاپور به GATT در سال ۱۹۷۳ نیز بازارهای جدید را به روی صادرات این کشور گشود. حاصل این تلاش‌ها، رشد متوسط اقتصادی ۱۰ درصدی آن در فاصله سال‌های ۸۰-۱۹۶۵ بود (Hin, 2015: 27). سنگاپور استراتژی تغییر ساختار اقتصاد خود را از فعالیت‌های کاربر و باارزش افزوده کم به فعالیت‌های سرمایه‌بر و باارزش افزوده بالا در پیش گرفت. تحلیل نتایج راهبردهای لی کوان

- طرح مشوق‌های مالی برای ترغیب اتوماسیون و مکانیزاسیون. - ارتقای بهره‌وری از طریق برنامه‌ها و مشوق‌های مختلف. - حمایت جدی از صنایع مبنی بر تکنولوژی‌های جدید مثل تولید لوازم جانبی کامپیوتر و ماشین‌های اداری (Heathcote, 2014: 35). سیاست‌های جدی برای کاهش هزینه‌ها

70. <http://fa.tradingeconomics.com/singapore/stock-market>

به اجرا درآمد، از جمله کاهش پس‌اندازهای اجباری قبلی که مطابق قانون دولت در گذشته وضع شده بود و همچنین کاهش مالیات شرکت‌ها و اتخاذ سیاست‌های جدید دستمزد در سطح ملی. اتخاذ این سیاست‌های هزینه، همراه با افزایش تقاضای خارجی، به بهبود اقتصاد سنگاپور کمک کرد. اقتصاد سنگاپور در سال ۲۰۰۰ معادل ۲/۳ و در سال ۲۰۱۴ برابر با ۹/۷ درصد رشد کرد (Heathcote, 2014: 35).

دولت پاک دست سنگاپور با استفاده از یک رویکرد عملی توانست یک برنامه تشویقی برای جذب شرکت‌های چندملیتی جهت فعالیت در سنگاپور راه‌اندازی کند. این طرح شامل تصویب قوانینی برای کاهش هزینه‌های کارگری، کاهش جدی مالیات، نرخ پایین تعرفه‌ها و کاهش تعرفه‌های گمرکی برای صادرات و واردات و همین‌طور تسهیلات اعطای زمین و نیروی کاری منظم‌تر می‌شد. دولت همچنین سیاست‌هایی را جهت کاهش مقررات دست و پاگیر اعمال کرد. در همین راستا، با اجرای سیاستی موسوم به **One-Stop-Shopping**، که طی آن فرآیند رسیدگی به درخواست‌های ترخیص کالا به سه هفته کاهش می‌یافت، به روند مثبت سفارش‌ها صادرات و واردات شتاب بیشتری بخشید. علاوه بر این، دولت همچنین برای حصول اطمینان از اجرا و نظارت بر سیاست‌های خود، سازمان‌های نظارتی جدی تأسیس کرد که یکی از نمونه‌های قابل‌ذکر را می‌توان تأسیس هیئت توسعه اقتصادی (EDB) در سال 2010 میلادی دانست. شکل زیر رشد تجارت در سنگاپور از سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۲ را به تصویر می‌کشد:

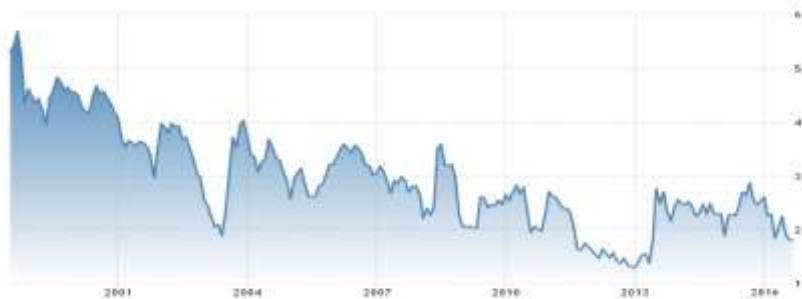
صادرات سنگاپور از سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۲ (منبع: تریدینگ اکونومیست ۱).

مهم‌ترین بازارهای صادراتی سنگاپور بر اساس آمار سال ۲۰۱۴ عبارت‌اند از: آمریکا، مالزی،

هنگ‌کنگ، ژاپن، تایلند، انگلستان، کره جنوبی، آلمان، ایرلند شمالی که در جدول روند صادرات سنگاپور مهم‌ترین بازارهای صادراتی سنگاپور بر اساس اهمیت و مقدار صادرات به آن‌ها قابل بررسی می‌باشند ساختار صادرات سنگاپور نشان می‌دهد که در ترکیب صادرات سنگاپور، ابزارآلات الکترونیکی و کامپیوتر و قطعات کامپیوتری، نقش بسیار مهمی داشته و بیش از ۶۳ درصد از صادرات سنگاپور در سال‌های (۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴)، به این کالاها اختصاص داشته است و بعدازاین ترکیب کالایی، ترکیباتی نظیر محصولات نفتی، مواد شیمیایی، ماشین‌آلات غیر الکتریکی صنعتی و تولیدات صنعتی دیگر به ترتیب سهم مهمی در صادرات سنگاپور را به خود اختصاص می‌دهند (Rogers, 2015: 41).

دولت پاک دست و تداوم سیاست‌گذاری

لی پدر توسعه سنگاپور، مشکل کشور بحران‌زده و ضعیف فیلیپین را داشتن دموکراسی بیش‌ازحد می‌دانست. زمانی که رهبران فیلیپین از او برای سروسامان دادن کشورشان مشاوره خواستند به: راحت آزادی و بی‌بندوباری لجام‌گسیخته حاکم بر این کشور را عامل اصلی مصیبت‌های فیلیپین دانست. با افزایش قدرت مالی مردم سنگاپور و توانایی تأمین نیازهای اولیه‌ای همچون مسکن، تحصیل و بهداشت، آن‌ها پذیرفتند در قبال دستیابی به ثبات، نظم و آینده‌ای نویدبخش و مطمئن، به برخی محدودیت‌ها و کاهش برخی آزادی‌های مدنی تن دهند. “لی کوآن یو” با ایجاد “صندوق آتیه” کاری کرد تا تمام مردم این کشور هرماه بتوانند مبلغ قابل توجهی از درآمدهای ماهانه خود را پس‌انداز کنند تا بتوانند از مسکن همگانی و نظام سلامت باکیفیت بهره‌مند شوند. امروز نظام درمانی و آموزشی در این کشور جزو بهترین نظام‌های سلامت و آموزش در جهان محسوب می‌شود (Rogers, 2015: 41).

اوراق قرضه دولت سنگاپور از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۶ (منبع: تریدینگ اکونومیست ۱).

نتیجه

این مقاله درصدد بود به عوامل مؤثر بر پویایی اقتصاد سنگاپور بپردازد. دلایل اصلی برای این پیشرفت در موارد زیر خلاصه شده است: ۱- انسجام ملی، "لی" و بنیانگذاران سنگاپور مشتاق و مشوق متحد کردن کشور به سمت هدف واحد به‌عنوان اولین گام در سلسله مراتبی قانونی در تحول این کشور بودند، معانی وحدت ملی را با از بین بردن نابرابری میان نژادها و نژادها و مذاهب در سنگاپور تقویت بخشیدند و برای رسیدن به این، آن‌ها تعدادی از اقدامات، از جمله: تعالی و ترجیح منافع ملی و کشور را بر مصالح حزبی تنگ نظرانه، رها کردن فرهنگ تعصب جناحی، و بدین ترتیب مردم آن به نفعی هر گونه علاقه حزبی و یا جناحی و یا شخصی اهتمام دادند..

۲- به منظور تثبیت اقتدار حکومت برای ایجاد قوانین و روش‌های کمک به دستیابی به تحول الزاماتی مورد نظر قرار گرفت، استقلال قضایی و عدالت اجرای مقررات و عدم قرار گرفتن آن در معرض فشارهای داخلی و خارجی؛- در این کشور بدون تمایز بین وزیر و کارمند. قوانین علیه هر متخلفی اعمال می‌شود

۳- غلبه بر فساد

از طریق ریشه کنی و پیشگیری از فساد با موارد زیر:- حمایت از شبکه و سیستم ارزشمند در کشور (مدارس - وزارتخانه و ...) و ترغیب در جلوگیری از فساد و کاری که به نفع کشور نیست. - ایجاد تحقیقات دقیق دولت در جلوگیری از فساد در وزارتخانه‌ها؛ - محاسبه ی فاسد در هر کارومنصبی یا هر نوع وابستگی. (پیگرد قانونی دفاع وزیر سنگاپور به اتهام رشوه خواری در مورد خرید سلاح از فرانسه)؛- کاهش سطح بوروکراسی و ساختارهای اداری تا سطوح پایین. در ساختار اداری دولت حدود ۵۰ هزار نفر کارمند وجود دارد نه بیشتر، که آن‌ها در درجه بالایی از مهارت حرفه ای و آموزش و فرهنگ کار قرار دارند؛- بکارگیری افراد تنها براساس شایستگی؛- انجام مناقصات و مزایده‌ها بدون توجه به پارتی بازی؛- جدایی بین وزارتخانه‌ها و مدیریت اجرایی، که وزارت خانه تنها به تفکر استراتژیک خود را برای کوتاه مدت و بلند مدت در حوزه کاری می‌پردازد؛- افزایش حقوق کارکنان دولت برای ارائه یک استاندارد مناسب زندگی و حقوق کافی.

۴- تحول در آموزش و پرورش

“لی کوان یو” نخست وزیر سنگاپور: می گوید که “سنگاپور باید به نقطه ی خلاق و نه محلی برای جمع آوری اطلاعات پراکنده و ذهن پرکننده تبدیل شود.” تعدادی از استراتژی هایی که به احراز مقام اول سنگاپور در امر کیفیت آموزش و پرورش برتر در جهان کمک کرده است) ، مهم ترین این استراتژی ها عبارت‌اند: + ارائه اهمیت و احترام به معلم که در امور زیرخاصه شده است - جذب بهترین معلمها از یک سوم فارغ التحصیلان؛- آموزش مستمر؛- معافیت معلم از همه کار اداری و اختصاص زمان کامل به تدریس است؛- حقوق، پاداش مکفی و مشوق های جانبی؛- ایجاد مدارس هوشمند با تکنولوژی مدرن، شبکه و تماس گسترده با مدارس و مراکز آموزش و پرورش و آموزش داخلی و خارجی برای خدمت به معلمان و دانش آموزان بصورت همزمان.

۵- امکانات کسب و کار

جذب سرمایه گذاری خارجی براساس اقدامات زیر، از سر گرفته شده است:- تجهیزات زیرساخت های مناسب؛- توسعه بخش خدمات؛- سازمان توسعه اقتصادی به عنوان یک نهاد واحد آسان تر برای سرمایه گذار آسان تر و نیازی برای ارتباط با تعداد زیادی از ادارات و وزارتخانه ها نیست (فروشگاه آنلاین) و نظام یکپارچه؛- گسترش صادرات؛- اعطای معافیت از مالیات تا ده سال، برخی از شرکت های خارجی حاضر به سرمایه گذاری می باشند؛- شناسائی و غلبه بر موانع سرمایه گذاران خارجی براساس منافع ملی؛- جذب سرمایه گذاری در تولید کالا با ارزش افزوده بالا؛- تمرکز بر روی چهار صنعت مهم: کشتی سازی، مهندسی معادن و فلزات، تولید مواد شیمیایی و لوازم الکتریکی و الکترونیکی.

۶- نهضت اقتصادی

سنگاپور به منظور دستیابی به نهضت اقتصادی سه محور اصلی را اتخاذ کرده است:- تکیه بر بازاریابی و توسعه تجارت و اجازه فعالیت واردات و صادرات دزبازارهای خود البته که آن را به طور دائم برنامه ریزی می کند؛- روند روبه توسعه در استقرار پایگاه روابط تجاری قوی در مسیر سرمایه گذاری بین مناطق آزاد تجاری کشور های دیگر را مدنظر داشته است؛- ایجاد یک زیرساخت های تجاری بسیار قدرتمند در راه عقب نیفتادن از رقابت های منطقه ی در افزایش قدرت رقابت خود ...

۷- مدیریت رویایی با دیدگاهی بلندمدت و یکپارچه

میهن دوستی موتور محرکه اصلی در معجزه اقتصادی سنگاپور است، تبدیل این عشق به اراده سیاسی، و روش کار، طرح، تصویب توسط گروه کاری با ویژگی‌های مشخص زیر: - تفکر و بینش خلاق و وسیع. - پاک دستی؛ - خلاقیت؛ - عشق به کشور و تمایل به فداکاری؛ - توانمندی مثبت برای مقابله با حوادث.

با معیارهای، از جمله: - انتصاب در مشاغل مختلف را از طریق مناظرات و نقد عمومی بحث به روی همه باز است؛ - کارکنان بخش دولتی از حقوق رقابتی با میزان کار و تلاش، مانند بخش خصوصی، اگر نه بالاتر باشد؛ - یک سیستم جامع تامین اجتماعی برای خود "تامین مالی"، بر اساس جمع‌آوری مالیات از افراد در ایجاد پس انداز وجوه مورد استفاده برای افراد خانواده در خانه‌ها و ارائه مراقبت‌های بهداشتی؛ - پشتیبانی برای حفظ ثبات خانواده و همبستگی در میان اعضای خانواده در جنبه‌های مختلف از ارزش‌ها؛ - افزایش اعتماد به نفس در مسئولین و کارکنان برگرفته از جوانانی که از صداقت، سلامت، هوش و انرژی برخوردار بودند؛ - تمرکز و تاکید بر روی "نظام ارزشی" که توسط رهبران جامعه، به ویژه تاثیر آن بر شکوفایی و رقابت فرزندان در بهتر عملکردن به آن.

۹- نهضت صنعتی

سنگاپور با تکیه بر خود مسیرش را آغاز کرد؛ از نردبان ارزش افزوده صنایع سبک مانند منسوجات، پوشاک، مواد پلاستیکی به صنایع پیشرفته مانند الکترونیک، مواد شیمیایی، علوم زیستی، پزشکی و مهندسی حرکت کردند. علاوه بر این، شانه به شانه به توسعه افزایش قابل توجه در خدمات، و خدمات بانکی خصوصی راه خود را پیدا کردند. چشم باز و نگاه دقیق به خارج کشور و صادرات با جذب استراتژی سرمایه‌گذاری خارجی. توسعه قوانین و مقررات با هدف تعیین استاندارد برای کار صنعتی و ارائه تسهیلات برای سرمایه خارجی. ایجاد مناطق صنعتی، با پشتیبانی از زیرساخت‌ها و قیمت‌های بالا و اجازه دسترسی آزاد به کالاها و معافیت از عوارض گمرکی در مواد خام. واردات آخرین تحولات تکنولوژیکی جهانی برای افزایش بهره‌وری در سرمایه و کار، و با تشویق سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و اشتغال استعداد های خارجی و استفاده از انتقال دانش و فن آوری واقعی. شروع در توسعه ی صنایع جدید

۱۰- قدرت رسانه‌ها

برای انتشار تجربه و بازاریابی بالقوه و جذب سرمایه گذاران، رسانه‌ها در موارد زیر تاثیر گذار بودند:

- سازمان های رسانه ای پیشرفته ارائه شده تنها در نه ایستگاه های رادیویی و سه شبکه تلویزیونی و

هشت روزنامه های محلی فعالیت می کنند؛- ارائه فرصت ها برای ماموریت های آموزشی در سنگاپور، که اجازه می دهد تا آن‌ها را برای افزایش تجربه ، امورکاری را پیگیری نمایند؛- جذب آیگون ها و افراد مشهور در بازدید از سنگاپور و دریافت موارد تجربی در زمینه های مورد نیاز...؛- انتشار گسترده محصولات، مواد و محتوای صوتی و تصویری که نشان دهنده دستاوردهای رهبران سنگاپور است؛ با توجه به این معیارها سنگاپور موفق شده از یک کشور جهان‌سومی ، به کشوری جهان اولی تبدیل شود. و با ایجاد انگیزه در دیگران به سوی ساخت آینده‌ای بهتر حرکت کند.

برای الگوبرداری نظام سیاسی ایران از سنگاپور پیشنهادهای ذیل توصیه می‌شود:

۱- توسعه “خدمات” و “تولیدات صنعتی” به‌عنوان دو موتور محرکه اصلی رشد؛ ۲- تقویت ارتباطات بین‌المللی و حرکت از “منطقه‌گرایی” به “جهانی شدن”؛ ۳- ایجاد شرکت‌هایی در کلاس جهانی: هر چند شرکت‌های چند ملیتی به‌عنوان بخش ضروری اقتصاد داخلی باقی خواهند ماند اما نیاز به ایجاد و تأسیس شرکت‌های محلی به‌عنوان منبع اصلی رشد کاملاً جدی است؛ ۴- تقویت شرکت های کوچک و متوسط به‌عنوان شرکای چند ملیتی، تا بتوانند قابلیت‌های تکنولوژی، کارایی و کیفیت خدمات خود را افزایش دهند؛ ۵- توجه به سرمایه انسانی و تشویق آموزش مادام‌العمر برای ارتقای قابلیت استخدام در تمام طول عمر. این استراتژی همچنین با هدف جذب مغزهای خارجی برای ارائه نیروی کار در ایران پیاده شود؛ ۶- ایجاد شرایط و فضایی که ریسک پذیری، نوآوری و خلاقیت را تشویق می کند؛ ۷- استفاده بهینه از منابع کمیاب: سنگاپور عرضه کارا و استفاده مؤثر از زمین و سایر امکانات را تشویق می کند؛ ۸- ایران خود را در جایگاه یک تسهیل کننده قرار داد و تلاش کند فضای مساعدی برای فعالیت شرکت ها و کسب و کارها با حداقل دخالت فراهم نماید.

منابع

استیگلیتز، جوزف (ب/ ۱۳۸۲)، به سوی پارادایم جدید توسعه، ترجمه دکتر اسماعیل مردانی، مجله اطلاعات سیاسی-اقتصادی، ش ۱۹۵-۱۹۶، صص ۴۵-۶۲.

استیگلیتز، جوزف، (الف/ ۱۳۸۲)، جهانی‌سازی و مسائل آن، ترجمه حسن گلریز، تهران: نشر نی. اسنودن، برایان (۱۳۸۳)، راهنمای نوین اقتصاد کلان، ترجمه من‌ور خلیلی عراقی، انتشارات برادران. سایت اینترنتی اقتصاد آنلاین کد خبر: (۲۲۹۹۳).

گمبل، آندره و پل، والتون (۱۳۸۵)، سرمایه‌داری در بحران، تهران، انتشارات ما. میدری، احمد (۱۳۸۳)، تغییر در سیاست‌های بانک جهانی و پیدایش نظریه حکمرانی خوب، در

حکمرانی خوب بنیان توسعه، مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی.
 میدری، احمد (۱۳۸۵)، "خصوصی سازی یا رشد ارگانیک بخش خ:وی"، مجله چشم انداز ایران،
 ش ۳۹.
 وودوارد، دیوید (۱۳۷۵)، تعدیل اقتصادی، ترجمه غلامرضا آزاد و محمود محمدیان، مؤسسه
 مطالعات و پژوهش های بازرگانی.
 یوسفی، محمدقلی (۱۳۸۶)، "بررسی علل شکست سیاست های تعدیل در فرایند توسعه اقتصادی"،
 مجله اطلاعات سیاسی اقتصادی، ش ۲۳۲

(1999), the Role of Government in Economic Irma Adelman,
 Development, California Agricultural Conomics.
 Aleen, Negoya, 2015, what makes Singapore's port one of the world is
 busiest, Singapore Government, Transport Matters

Bureau of Economic and Business Affairs:
 Crisis Prevention in Emerging Markets IMF-Singapore Government High
 level seminar, Singapore, July 10–11, 2016.

Furman, Jason & Stiglitz, Josephe (1998), Economic Crises: Evidence
 and Insights from East Asia.

Global Financial Inclusion (Global Findex). Database 2014 By
 Development Research Group, Finance and Private Sector Development
 Unit - World Bank

Heathcote, Andrew (15 April 2014). "Tax havens: Brett Blundy latest to
 join the Singapore set". Business Review Weekly. Digital Media.
 Retrieved 18 April 2013.

Hill, Michael (1995). Kwen Fee Lian, Ed. The Politics of Nation Building
 and Citizenship in Singapore. Routledge. ISBN 0-415-12025-X

Hin, Koh Teck, 2015, CORRUPTION CONTROL IN SINGAPORE:
 (Operations), Corrupt Practices Investigation Bureau (CPIB), Singapore.

<http://data.worldbank.org/country/singapore>
<http://data.worldbank.org/country/singapore>.

<http://www.imf.org/external/np/seminars/eng/2011/mas/>.

<http://www.imf.org/external/np/seminars/eng/2016/cpem/>

<http://www.imf.org/external/ns/search.aspx?NewQuery=singapor&submit>

=

<http://www.mot.gov.sg/Transport-Matters/Sea/What-makes-Singapore-s->

- port-one-of-the-world-s-busiest/
http://www.unafei.or.jp/english/pdf/RS_No83/No83_17VE_Koh1.pdf
 IMF (2000)., World Economic Outlook.
 King, Rodney (2008). The Singapore Miracle, Myth and Reality. Insight Press. ISBN 0-9775567-0-0
 Kolodko, Grazegorz (1999)., Ten Years of post-Socialist Transition: Lissons for Policy Reforms, The Wold Bank, Policy Research Working Paper, Washington D.C.
 Lee Kuan Yew (2000). From Third World to First – The Singapore Story (1965–2000). Times Edition. pp. 66–88. ISBN 981 204 984 3
 Lee Kuan Yew (2000). From Third World to First: The Singapore Story: 1965–2000. New York: HarperCollins. ISBN 0-06-019776-5
 Mauzy, Diane K.; Milne, R.S (2012). Singapore Politics: Under the People's Action Party. Routledge. ISBN 0-415-24653-9
 Rogers, Simon; Sedghi, Ami (15 April 2015). "How Fitch, Moody's and S&P rate each country's credit rating". TheGuardianSingaporeGDPGrowthRate, 2015, <http://www.tradingeconomics.com/singapore/gdp-growth>
 Stiglitz, Joseph (1998)., More Instrument and Bearder Goals: Moving Toward the Post-Washington Conseus, WIDER Annul Lecture.
 Stiglitz, Joseph (1999/ a)., Promoting Competition and Regulatory Policy, Beijing, China.
 Stiglitz, Joseph (1999/b)., Whither Reform. Ten Years of Transition, World Bank, Washington D.C.
 , "Lessons from the Financial Crisis in Asia" Stiglitz, Joseph (2003)., Colombia University.
 Tan, Kenneth Paul (2007). Renaissance Singapore? Economy, Culture, and Politics. NUS Press. ISBN 978-9971-69-377-0
 The Global Economic Outlook and Asia's Role in the Global Economy.
 U-Wen, Lee (9 January 2014). "PSA Int'l 2013 container throughput up 2.9%". The Business Times. Singapore. p. 22.
 Brand, Laurie (1992). "Economic and Political LiberaLization in a Rentier Economy: The Case of the Hashemite Kingdom of Jordan", in Iliya Harik and Denis J. Sullivan, (eds.), Privatization and Liberalization in the Middle East, Bloomington: Indiana University Press.